

- 65 **tiunt.** Ad illud qd obf de decretali. ddm q loquitur de reuelaroe peccati carenus quate p p fessione scru e. vnde graue imponit pena. in q pena dicitur qd debet intru di in monasteriu arum. 7 hoc intelligitur no quia col gat ad emittendum voru. sed quia pro tanto crimine col pellit ad pperue puniendum. Ad illud qd obf q nul lo mo p fessio est reuelanda re. ddm q ibi est sophisima fm accidens. p eo q isti peccato inquantu reuelanduz extranea est cofessio. cu eni dupliet sciat. sed vnu modu reuelari pot 7 d3. fm aliu no minime. 7 ideo pu mu qd pponit e falsu. q no pot b pccm reuelari qn re /
- 67 **uelet p fessio.** Ad illd qd obf q iste cognitioea habet opdem 7 gradu. ddm q vtz e. q gradu habet. s3 in no bnt opdem p eo q scdm diuersas vias sut. vnde idem pot esse scitum 7 creditu. sic in pposito e intelligenduz.
- 68 **Ad illud qd obf q malis auferenda e occasio malig nadi.** Ddm q nunq omno p malis claudi aditus ma

lesaciendi. nec adeo debet claudi q ex b claudat bonis via recte agendi. nec debet claudi adit vni malo vt agi arur alteri. 7 id ro illa no cludat q illud qd dupliet est cognitio necessario opteat eclari. Ad illud qd obf 69 q p mittit habere secretu cu audit. vtz e ipam cofessio ne. 7 illud eaten q tenus sic scit. alr no p mittit. s3 etiaz p mittit. vbi veritas vel obediencia pegerreuelari qd p alia via sciret. q illud solu reuelari pot. pmissio vel iuramentu nullu esset. Unde si vidissem primu peccatez tali peto qd reueor dicere supiori. si iuram sibi no dicer no absoluo. imo dicere oportet. 7 factida e pnia d p iurto p eo q iusticia iurauit. 7 sic patet totu. Et hoc etiaz qd dem e no d3 sacdos sumere audacia reueladi 7 loqn di de facili de eo qd p cofessione nouit. p eo q p fessiois sigillu adeo e custodiendu. vt no solu vtz fractio. imo etia dignu est vt tollat de hoc omnis suspicio. ne in con temptum veniat sacramentum confessionis.

Distinctio. xxiij. Offendit quantum confessio nis contemptus obsit.

Quinq; multis auctoritatib; sup sit assertum. re. In ptecula pcedenti egit mgr de vilitate cofes sionis recte face. in hac parte agit de dano co / fessionis omisse. Unde querit. vtz ppter omissione co fessionis redeat pccata dimissa. Et habet bec pars qruoz pccatas. In pma mouet questione. In secuda pot vna opinionone cu sua pfirmatione. ibi. Qui do dicunt pecca ta dimissa. re. In tertia soluit q vident facere ptra pdi

era roem. ibi. His auctoritatib; innititur. In qtra po nit aliam opinionone. ibi. Sed q ablonu videt vt pccata. re. vbi ponit alia opinionone min' pparam. Post pte dicta restat inuestigare. Nec e vltima ps butus pars. in qua agit de penitencia fm q habet ronem signi. q fuit diuisa ptra totam ptem. Sur aut in hac pte due pteu / le fm duplici opinione qua ponit qd sit i pnia signu 7 qd signatu. Pma ponit ibi. Post pdicta consideran dum. re. Secudam ibi. Quidam aut dicunt pteriorum penitentiam.

Querit vtz ppter omissione p fessionis redeant peccata dimissa.

Quinq; multis auctoritatib; su pra sit assertu in xa corz bis cotritione peccata dimitti ante cofessionem vel satisfactionez. ei etiam q aliquando in trimen relapsurus est. queritur si post cordis contritionem confiteri contempserit. vel in peccatuz idem vel simile reciderit. an peccata dimissa redeant. Liius questionis solutio obscura est perplexa. alijs afferentibus alijs econtra negantibus peccata semel dimissa vltcrius replicari ad penam.

Ponit vnam opinionone cum sua confirmatio ne.

Qui vero dicunt peccata dimissa redire subditas se mununt testimonijs. Amb. ait. Donate inuicem si alter in alterum peccat. alioquin deo repetit dimissa. Si enim in his contemptus fuerit. sine dubio reuocabit sententia per qua misericordiaz dederat. sicut in euangelio de seruo ne q legitur. qui in conseruu suu impius deprehensus est. Item Isa. Me q seruu tradidit deus tor toribus quoad usq; redderet vniuersum debitu

Greg. Ex dicit euagelic pstat. qd si ex cord n dimitti qd i nos delinq; 7 b rursuz exigit qd ia nob p pnia dimissuz fuisse gau debam. Item aug. dicit ds. dimit te. 7 dimitte tibi s ego pus dimisi. dimitte v' postea. Ma si n dimisis. reuocabo te. 7 qd di misera replicabo tibi. Item q di uini bnficij oblit' suas vult vin dicare iniurias. n solu d futur' pccis venia n merebit. s etia p terita q ia sibi dimissa credebat ad vindicta ei replicabunt. Item Beda. Reuerrar i domu mea re. Timed' e ille versicul' n ex poned'. ne culpa qua i nob extincta credebam. p incaurela nos vacare opprimat. Item. Quocunq; ei p' baptisma siue p uitas heretica seu cupiditas munda arripuerit. moy oim pster net i ima vicioz. Item aug. Redi re dimissa pccata vbi frafra chari tas no e. aptissime dñs i euage lio docet. i illo suo a q dimissuz dñs debitū petijt. eo q ille pfer uo suo obitu nollet dimittere. Soluit que vident facere co

nuit q no solum pccata q fec hō p' bap'ismū. s3 etia originalia rep'rabunt ei ad p' nā. Contra videt falsuz dicere. q originalia e a naturali origine. s3 alijs no bis p' nasci carnalit. q no p' originale iterari. Item origi uale n e ab vno nisi vna. q male dicit q redeunt ori ginalia plr. Item q vtz s'it possit dicit q redeunt ve nialia. p. ddm q i originali duo s'it. s. carētia de bite iusticie. 7 v' teri' pntas. no fiat vis vtz ista duo differat fm rē. Rōne pmi p' uat a visioe dei. s3 rōe scdi frequ ter i malū trahit rōne vtriusq; dicitur quodam modo redire. q' Bath. xvij.

Greg. in omelia q dant.

Beda su per Luca xi. cap.

Oppositio tra eos.

Bath. xvij.

DI. XXI

Bath. xvij.

1 a Non solu peccata q post bap'ismū re. In bap'ismo sunt ei dimissa. Item

Aug. ill. modo redit i co-
de baptisimili reatu. Qd
no. g dicit qd no pot
iterari veru e in
se. Qd ob qd di
cit pluraliter. di
cendu qd hoc est
rone pluriu pnt
tratu. Qd querit
de ventali. dd. q
pot aliq mo di
ci. lz adhuc ma
gis ipropie qd
peca alta. Est ei
ibi qd amodo in
gratitudo.

4 b. Tor g debu
it cogitare dona
re. Et h videt q
ad tot gras acti
ones teneat qd
qr pcepit benefi
cia. Sz qz qlibz
nostru recipit q
tidie innumerabi
lia bnificia. Sz ad
innumerabiles re
nemur grarum
actoes. It e ad
tot tenemur gra
ru actoes. qr pec
cata sunt dimis
sa. Sz videt filiter

Prover. xxy. qd si aliqs dedit
alicui centu de
narios. teneat si
milis ceties gra
tias agere. R.
dom q sicut de
peccatis sufficit
conteri in comu
ni. ita q oia vere
stet. ita tm q nul
lum placeat. sic
de omibz sufficit
gras agere i coi.
ita tm q de nullo
in speciali ingra
tus existat. Sz im
q plura sunt bn
ficia. matores de
bet gras agere.
Sz ppositu si n
agit. magis ing
tus iudicatur ce
z p taro qd q dz
p oibz gras ago
re. no ita q p qli
bet diuisim suaz
opret graru acti
onem exhibere.

Abat. xv.

tra predicta rōnem. c
Ibis autoritatibus innitunt
qui dicunt peccata dimissa si re
plicat redire simpliciter. Quibus
opponit. si qd p pto de q
penituit z indulgentia accepit ite
rum puni. no videt iustuz. Si
punitur p eo qd peccauit z no
emendauit. iusticia est apra. Si
vero reqrit qd fuerat condona
tum. vel iusticia no est. vel iusti
cia est occulta. Tudez etia de
bis in idipsum iudicare. te du
plex tribulatio surgere. quod
scriptura negat. Sz ad h pt di
ci. q neq duplex tribulatio co
surgit. neq iudicat de bis in id
ipsum. hoc em fieret si post con
dignā satisfactionē z sufficien
tem penā itez puniret. Sz no sa
tisfecit digne z sufficiter. q no
pseuerat. Debit em iugē pec
cati habere memoriā. no ad fa
ciendū. sed ad cauēdū. Debu
it no obliuisci oēs tribulatioēs
dei que tot sunt quot peccato
rum remissiones. Tor g debu
it cogitare dona di. q mala sua
ac p illis vsq in fine gras age
re. Sz qz ingratus ad vomituz
sicut canis redijt. a facta bona
mortificauit. z pctm dimissum
reuocauit. vt cui humiliato an
de pctm dimiserat. eidē postea
elato z ingrato imputer.

Ponit aliā opinionē minus
tempatam. d
Sz quia absonū videtur vt
peccata dimissa itez imputent
placet quibusdā nemine p pec
catis semel dimissis itez a deo
puniri. Sz ideo dicunt dimissa
redire z imputari. quia ppter
ingratitude ita reus z pecca
tor cōstituit vt ante fuerat. Si
em quod dimissum fuerat dicitur
exigi. quia remissionis per
cepte ingratus ita reus fit. vt
ante fuerat. Tetricz parti que
stionis probati fauēt doctores
Ideo qz alicui parti no preiudi
cans studioso lectori iudicium
relinquo. addens mihi tutum
fore. ac soluti ppinquū. sub mē
sa dominox micas edere.

Diuisionis ordo factus su
pra dist. xvij. exigit vt hic aga
tur de confessione sacramenta
li inquantū habet rationem si
gnificandam duplicem opinioē. e
Post predicta restat inuesti
gare quid in actione peniten
tie sit sacramentum z res. Sa
cramentum enim signum est sa
cre rei. Quid ergo hic signum
est. z que est res sacra huius si
gni. Quidam dicunt sacramē
tum hic esse qd exterius tm ge
ritur. s. exterior penitentia q ē
signuz interioris penitentie. s.
contritionis cordis z humilia
tionis. Quod si est. no omne sa
cramentū euangelicum id effi
cit qd figurat. Exterior enim
pnia n efficit interiorē. Sz poti
interior cā ē exterioris. Sz ad
hoc inquantū illi hoc esse intel
ligendum de illis sacramentis
que in nouo testamento insti
tuta sunt. vt est sacramentum
baptisimi. confirmationis. z cor
poris chalti. Sacramentū ve
ro penitentie sicut z cōiugij an
te tempus gratie etia a primor
dio humani generis fuit. vtrū
qz em institutum fuit in primis
parētibz. Item si exterior pe
nitentia sacramentū est. z inte
rior res sacramenti. sepius pre
cedit res sacramentū qz sacra
mentum rem. Sed ne hoc in
conueniens est. Nam z in alijs
sacramentis que efficiunt qd fi
gurant. hoc sepe ztingit. Qui
dam autem dicunt exteriorē pen
itentiam z interiorē esse sa
cramentum. nec duo sacramē
ta sed vnum. vt species panis
z vini si duo sūt sacra sz vnū Et
sic in sacro corpis. ita etia in h
sacro dicit aliud tm eē sacm.
s. exteriorē pniam. aliud sacm
z rē. s. interiorē pniam. aliud rē
z no sacm. s. remissionē pctōz
Interior em pnia z res ē sacri.
i. exterioris pnie. et sacm re
missionis pcti. quā et signat et
facit. Exterior qz pnia. et inte
rioris signū est. et remissionis
peccatorū.

sz qto plura fue
runt. magis accu
sant i gratū de u
gratitudo. z fa
ciunt dignum u
crepatione.
Quia ppter s
ingratitude in
tra re z pctōz cō
stituit vt an sue
rar. Querit hic
vtr ista ingratu
tudo dicat gen
pcti vel circūsta
tia. Si gen vi
des tūc qz neces
sario qliber pec
cer duplici gene
re spcti in qliber
pctō. qz qliber i
memos ē bnificij
accepti cū dū of
fendit. Sz circū
stātia solū. n vtr
tra agguare pec
catū. Itē vt q n
tātū sit circūsta
tia qz graru actō
est act. Sz tūc q
est gratitudo. Sz
ingrātudo ē spe
ciale viciū. R.
dd. q ad h qz ali
qs sit de gratis
duo reqrunt. s.
qz p boz tpe sit
memor bnificioz
ad gras agēdū.
z qz sit pmp ad
obsequēdū z red
dēdū bonū p bo
no. Sz h ingra
tudo duplr di.
Uno modo obli
uio bnificij cū cō
tempu. vt pura
quando est lo opatio.
z tempus agen
di gratias z re
cognoscendi. et
sic est peccatum
speciale contem
tum sub omisso
ne. Alio mō dicit
gras qui recipit
bonum z reddidit
malum. z beccat
et cōstantia pec
cati. et sic est in
omni peccato.
et tanto magis
aggrauans qz
to homo plura
bona percepit.

Quid sit h
sacramentū

Pna op
nio.

Secunda
opatio.

Ad intelligentiam plerentis dis. tria principalis qrunf
 Primo qrit qritu ad pma prem de reditu pcti.
 Secdo qrit de pnia rone facti. et h qritu ad sedaz
 prem. Terto ad intelligentia totit pris pcedentis qrit
 de pnia in rone fundameti. Quatu ad pnu qrunf duo
 pmo querit veru peccata redeat qritu ad maculam
 Secdo veru redeat qritu ad reatum.

Questio i
 Peccata redeat qritu ad macula videt. j. p. itij.
 Charitas opit multitudinē peccatoꝝ. Sz remoto opi
 meto. apparet illud qd opiebat. si q pccm sequēs remo
 uer charitate. videt q peccata p ipsam dimissa facit in
 respectu dei apparere et esse. Itē sicut se bz culpa ad mor
 tificandū ita se bz charitas ad viuificandū. et eouerso
 Sz charitas subsequēs viuificat opa pus mortificata.
 Sz parti rone culpa sequēs facit redire mala pus delecta.
 Item pcti delicta remouet effect. q remora gra. puaf
 delecto culpe. si q pccm gram puat p cui? actū est delecto
 peccati. q pctā poia remanēt in delecta. Itē ista duo sunt
 q culpa qrituū. f. deformatas et pntitas. sz possibile est
 pctā poia redire qritu ad deformatatē et pntitatē. qz
 Probatio minoris. deformatas consistit in deturpatione
 imaginis. pntitas i inclinatōe. ad actū aliquē fm exces
 sum. Sz pntitas remanet post pccm. et p p culpa sequē
 rem in redit et aia deformati. qz rē. Cōtra. nihil qd oino. ce
 dit in nō ens iterat oino idē. sz culpa cū delecto oino nō ē
 ergo iposibile ē p sequētē actū eandē culpā numero re
 nouari. Itē nihil reducit aliqd delectū ad eē nisi qd p fa
 cere cē. sz yn? act? nō facit nisi vnā maculā siue culpā in
 anima. qz impossibile est plura genera pctōꝝ redire per
 vnā culpā. Itē rtratiū nō reducit ad eē suū rtratiū. Sz
 possibile ē q aliqd q pmo peccauit p auariciā. postmo
 dū rediuer p pdigitalitatē. si ergo pdigitalitas nō redu
 cit auariciā ad esse. p. rē. Item si pctā dimissa redeit
 qritu ad culpā. aut ergo qz hōc facit. aut qz de? No
 mo nō. q nō p eodē pctō numero bis peccat. De nō.
 q nēmīnē pōt facere pctōē. q nullo mō hoc est. ergo rē
Pmo qd aliquoz opinio fuit q poia peccata redi
 rent. et poia demerita. sicut ostensum fuit supra q rede
 unt poia merita. et reuoluat p gram subsequētē. Di
 cebat enī bona et mala qritu ad mortificationē et delecto
 nem. et qritu ad reditū et viuificationē parti passū ambu
 lare fm illud qd dñs dicit. Ezech. xviij. de viro iusto. q
 si se a iusticia auertit oim iusticiarū eius nō recordaboz
 et de peccatoꝝe resurgente. q nō recordat iniquitatum.
 Sed tamē illud nō videt intelligibile. q eadē charitas
 amissa redeat si ē habitus creatus. nec q eadē culpa silr
 si enī omnino delect. nō redit eadē q prius sz noua. Et tdo
 fuit secūda opinio magis aliqntulū tempata. q pecca
 ta nō redeat nisi p qrituoz pctōꝝ genera. f. p odium fra
 ternum. p apostasiā. p contēptū rfrēdi. et p h q doler se
 penituisse. Un fecerū versus. frēs odit. apostata sper
 nit. spernitqz faceri. Penituisse piget. p. istina culpa re
 dit. Ratio sūt coz pter auctes que hoc dicere vident.
 et rāgūtur in ista fuit. qz dñs remittit culpā sub quadru
 plici cōditōne. f. si ipse dimittat. primo. si pseruer in fi
 de. si cōfiteat culpam. si perpetuo deserter culpā cō
 missam. et qm pacto frangitur nō exire cōditōne. quā
 do aliquis peccat aliquo genere pctōꝝ pctōꝝ dicunt
 culpam redire. Sed nec ista positio dz teneri licet fue
 rit magni clerici. f. p. positū. qm nō rectū habet fundam
 entum. Constat enī culpam nō delecti nisi p gratiam
 consistat etiam ad pntentiaz gratie omnino delecti culpā

Si enim gratia plens est. culpa omnino delecta est. qd si
 delecta est. et iam nō est. nec ē qui faciat cā esse in anu. a.
 ideo nō videtur esse. pbabile q. ppter aliquā additionē
 deficientē. culpa dimissa itēz redeat. Et ideo ē positio
 probabilis et recta. quā tenēt moderati doctores. q. pec
 cata dimissa nullo mō redeat qad culpā. Et redende
 sunt rationes quo ad prem istam. **A**d illud qd obi
 citur pmo de remotione operum. ddm. q. aliud ē ope
 ri in conspectu hominis. aliud in conspectu dei. In cōspe
 ctu hominis cooperiri pōt aliqd. ita tamē q. ppter h nō
 desinat. sicut picura operitur pāno. nō qz nō sit. sz qz
 nō apparet. In respectu autē dei quē nihil p. latere ope
 riri ē facere qd nō sit. et hoc modo charitas operit p
 oia peccata delendo. et ideo cū iam nō sunt. remoto ope
 rimēto nō apparet. **A**d illud qd obi q. gratia viuificat
 opera mortificata respondet ad hoc q. nō est simile. tū
 er pre grē. tūz er pre bonoz. tum rpe diuine misericōdie.
 Er parte gratie. qm ipa potentior ē ad bonū q. culpa i
 malum. Er pre bonoz. qz connexio ē in bonis et mance
 in vnitare corporis mystici non est sic in malis. Er pre
 diuine misericōdie. que pno: est ad miserendū qz ad
 rōdemandū. et ideo nō valet. Sed alr pōt dici q. aliud
 est bona opera mortificari. aliud pctā delecti. Bona nā
 qz opera mortificatur. non qz esse desinant. sed qz repu
 ratur indigna remuneratōe eterna ppter i indignitatē
 solum peccatis. Sic peccata delecti. vere dicit peccati
 expulsiōne. et remotionē talis vitij ab anima. Unde sic
 charitas que est habitus aie nunq. eadē redit si amittit
 tur. sic nec culpa eadē redire pōt. **A**d illud qd obi q. aliud
 effectū immediatū. ddm q. effectus bz compari ad aliqd
 causam dupliciter. Aut sicut introductōrē et rferuantēz
 ve lumen ad solem. et sic locū habet illa maxima. Aut si
 cur ad introductōrē solū. et sic nō habet locū. Si enī cul
 tellus infligit plagam. nō opo: ret q. destructo cultello
 destruatuz plaga. Sic in pposito ē intelligendum. q.
 gratia in suo pmo aduentu facit culpā quaz inuenit i
 anima amplius nō esse. **A**d illud qd obi q. de deformati
 tate et pntitate. ddm q. neutra redit omnino eadem nu
 mero. Sed quis de pntitate aliquo mō possit cē ve
 rum. nō intendit tamē deformatas que ē in pntatōe bo
 ni. et nota displicente eadē esse non pōt. et hec est culpa.
 loquendo sicut planū ē in secūdo libro.

Questio ij. b.
 Utrū peccata dimissa redeat qritu ad reatū. Et q. sic
 videt p rtrū. xvij. Mar. Serue neqz omne debitum di
 misi tibi. rē. Et post. tradidit eū tortoribz quousqz redi
 deret. rē. Et post. sic pater vester. ergo dominus debet
 tum qd dimiserat iterū erigat. q. rē. Item. ponatur
 q. aliquis ante completam satisfactionē eadē in cul
 pam. constat q. satisficere nō potest extra gratiam. po
 natur ergo q. delectat. iste reatum secum porat. qui nō
 potest solui per penam satisfactoriaz. ergo punitur pe
 na eterna. Item quot peccata sunt isti dimissa. tot te
 netur gratias agere. tot etiam tenetur delectari. tot te
 peccata. Sed cum peccato vnō peccato omittit gratias
 agere et peccata delectari. ergo tot penarum reus erit.
 quot prius erat. Item in legibus humanis seruus
 manumissus redigitur in seruitutem quando dominū
 suum atrectat manu cruenta. vel pro alta enomi offē
 sa. ergo si leges iste a lege procedant eterna. videtur q.
 deus similiter faciat. ergo ita rediciuantem reputat ob
 ligatum ad penam sicut prius reputabat. **C**ontra.
 non iudicat deus bis in idipsum. Naum. i. non ergo
 bis punit. si ergo aliquis p peccato cōmisso penituit.

et se punit. videt qd amplius p illo no pntat qm cu
 qd peccet alias. g. re. Jre reatus pene eterne e insepabi
 liter annexus culpe. sz culpa no pot redire. g. re. Jre si rea
 tus peccoz pcedentiu redit. g. nulla e in mudo vilitas q
 quis bn fecit z penituit. Sz h videt impiu dicere. g. re
 Jre dona dei sunt sine pnia. g. si de aliqd codonat. non
 peniter de codonate. g. no pot reat redire que de dimi
 13 **Sic vel a q soluit.** R. dds q aliq voluerit dicere pec
 cata pcedentia redire q ad reatu. qz culpa sequere tot re
 atib obligat ad pena quor pus erat obligat. Et ro h
 rangit in tra. Dicebat ei q quor peccata comiserat. tot
 vinculis obligabat cu veniebat ad pnam vt de restare
 tur pterita mala. z io cu peccat. oia vincula rupit. z io
 tot reatib reus e quor pus pcta comisit. Sz illud ntil
 est. Pnam. qz sufficit vna de restatio de restari cetera
 nec tenet simul z semel diuisim de restari oino. g. in vno
 no peccat nisi omisi de vnica. Alioz opinio fuit q pec
 cata pna redeant p reciduu qstrum ad equalentia. p eo
 q ingratitudo q est dicitio peccati adeo aggrauat pec
 cane. vt sit ita reus sicut p oia peccata pcedentia re fue
 rat. Sz illud no videt vey. Pmo. qz ingratitudo pen
 satu fm qstritate bn ficu. Sz maius bn ficu pstar de co
 seruando innocetia q reuocato ad pniaz. g. graui pec
 cavit cu pmo innocetia pdidit qz qn post recidiu aut
 g. ingratitudo. no facit q adeo sit pcrim graue vt pceder
 14 **ria.** Pterea ingratitudo ista e peccati circustantia a p
 re peccatis. sz magis aggrauat pcrim libido vel genus
 peccati qz aggrauet circustantia. g. nuqz ppter ingratu
 tudine vnu peccatu leue fm gen ed pollebit peccatis p
 cedentib grauib z enormib. Et io aliter ddm q reat e
 obligatio ad pena. pena aut peccati duplex e scz pena
 14 **dani z sensus.** Possum g loq de reatu peccati dupli
 aut qstru ad pena damni. aut qstru ad pena sensus. Si
 qstrum ad pena dani. sic qz pecca: in vno facit est omni
 um reus. credendu est q pcta dimissa redeut. Si aut lo
 quamur qstru ad pena sensus sic distinguedu est. Quia
 qdam pcta sunt oino dimissa qstrum ad pena z culpaz.
 z talia nullo mo redeut. Queda aut dimissa sunt in pre
 z de talib sicda est satisfactio. Et qm culpa seques tol
 lit poteria satisfacti diu maner. p hoc ipm iste obli
 garur ad suppliciu eternu. no rone sui pncipaliter sz rone
 annexi. z sic intelligedu est pcta redire. Trieria q ali
 quo mo aggrauat culpa sequere pcedes remissio. qz est
 15 **ibi ptemp pstru bn ficu.** no m ita q faciat equalentia.
 15 **Ad illud qd obr de autoritate Math. dds q fm ali**
 16 **um hoz modoz intelligendu est. z siliter scans obiectu**
 16 **parer qz vey ccludit.** Ad illud qd obr de tentioib ia
 rnsim est p interemptione. qz no tot tentioib tenet. sed
 17 **ca sola tentioe q tenet conteri.** Ad illud qd obr de
 seruo manumisso. ddm q in legib huants illud fit ad
 cautela z terrore. z io no opret sic in lege diuina repti.
 Rones ar ad oppositu qbus on dicitur q reatus no oino
 redit vey zcludunt.

Quoniam quater quatu ad sedam prem qrit de pnia
 in rone sacri. Et cum ad rone sacri duo zcurrat
 scz institutio z significatio de quib duob in lit
 tera agitur. ideo circa hec duo querunt. Pmo queri
 tur de penitentia quatu ad institutione. Secundo qn
 tum ad significatioe.

Questio

Utrum sacm penitentie fuerit instituta. Et q sic vi
 detur. ita diffinit Hugo sacm. Sacm est ex similitudine
 representans ex institutioe significans. z. si g pnia est sa
 cramentu. patet zc. Item sicut dñs pcepit baptizari.

ita pcepit pnam agere. sicut patet Math. iij. Et sicut
 dicit Jo. iij. nisi qd renat fuerit zc. ita dicit Luce. xij.
 si pnam no egeritis. oes simul pibitis. ergo sicut pcept
 endo baptizari instituit baptizantis sacm. ita pcepto
 do penitere instituit sacm pnie. Jre modus agendi pe
 nitentia in veteri lege fuit pstrus. sicut patet Leuitici.
 iij. z. v. sicut in noua sedm sacerdotis arbitriu. Sz talis
 modus no est ex nature dicamine. ergo est ex instituti
 one. Contra. Hugo de sancto viatore dicit q in lege na
 ture nullu sacm institutu e sub pcepto. sz solu sb pntio
 Sz pnia in lege nature fuit sb pcepto. qz nemo sine ea
 vnq saluari potuit. ergo no fuit instituta. Jre nullum
 sacm indiget institutioe qd est ex naturali dicamine.
 sed pnia est ex naturali dicamine. qz naturalit dicit ro
 q peccans z offendes dz pnie bualitate recedat. er
 go zc. Item omne sacramentu quod institutum est va
 riarum est. sed penitentia semper fuit ab initio vsq nūc
 qntu ad contritioe z satisfactioe saltu. sz solu sb pntio
 Sz pnia in lege nature fuit sb pcepto. qz nemo sine ea
 vnq saluari potuit. ergo no fuit instituta. Jre nullum
 sacm indiget institutioe qd est ex naturali dicamine.
 sed pnia est ex naturali dicamine. qz naturalit dicit ro
 q peccans z offendes dz pnie bualitate recedat. er
 go zc. Item omne sacramentu quod institutum est va
 riarum est. sed penitentia semper fuit ab initio vsq nūc
 qntu ad contritioe z satisfactioe saltu. sz solu sb pntio
 Sz pnia in lege nature fuit sb pcepto. qz nemo sine ea
 vnq saluari potuit. ergo no fuit instituta. Jre nullum
 sacm indiget institutioe qd est ex naturali dicamine.
 sed pnia est ex naturali dicamine. qz naturalit dicit ro
 q peccans z offendes dz pnie bualitate recedat. er
 go zc. Item omne sacramentu quod institutum est va
 riarum est. sed penitentia semper fuit ab initio vsq nūc
 qntu ad contritioe z satisfactioe saltu. sz solu sb pntio

vbi. 23 quo. institutum est hoc sacramentum. Cōcedēde
 19 igitur sunt rōnes h̄ pbantes. ¶ Ad illud qd̄ ob̄ q̄ nō
 fuit institutum in lege nature. dōm q̄ pp̄ie institutum nō
 fuit p̄cepto discipline vel d̄cepto sacrali. s̄ magis ex p̄
 cepto naturali. ad quod illum inabar ex caritate 2 v̄stra
 tio dei. q̄ hoies increpauit i signo audibili. 2 increpat
 sp̄ualiter p̄ dolorem in lectulo. 2 oia ossa hois marcesce
 re facit. ¶ Ad illud qd̄ ob̄ qd̄ est ex naturali dicamine
 20 dōm q̄ vez 2 cludit fm̄ illā acceptione. atramē q̄ natu
 21 ra p̄ se nō sufficit. p̄ 23. ¶ Ad illud qd̄ ob̄ q̄ nō est va
 riarū. dō 3 q̄ in q̄tū est sacm̄ ecclie variatū est. 2 lex scri
 pra aliqd̄ addidit supra illud qd̄ erat naturalis dicta
 minis. 2 lex euāgelica illud addit nō euacuauit. imo ma
 gis iplēuit in addēdo additōē p̄fecta. Nō querit vbi 2
 a quo sit institutum. is p̄ 23 ex p̄dictis.

¶ Questio

De penitētia quāntū ad significatiōē. Et q̄ritur qd̄
 sit hic signū 2 quid signatū. Et v̄ q̄ penitētia exterior
 significat interiorē sic. Sacramētū illud significat ex
 teriorē qd̄ resp̄entat naturaliter. s̄ penitētia exterior
 or: naturaliter resp̄entat interiorē. q̄ illud significat ex
 21 situatione. Item sicut se h̄z baptisimū corp̄alis ad sp̄ualē
 sic penitētia exterior: ad interiorē. sed baptisimus flumi
 nis significat baptisimū flammis. 2 hoc ex institutiōē. er
 go 2 penitētia exterior: interiorē. Item penitētia sacm̄ in li
 berat a naufragio. sed ip̄ possibile est peccatē actualiter a
 naufragio liberari nisi p̄ penitētiā interiorē. ergo peni
 tentia sacm̄ in se 2 tinerē. sed nō in rōne signi. ergo in
 rōne signari. Item p̄nā p̄fecta ad baptisimū puritatem
 conatur reducere. sed peccator: nunq̄ reducit ad purita
 tem illā nisi p̄ penitentiā cordis. ergo penitētia exteri
 or: interiorē significat. Lōtra. Dugo. sacramētū ē ma
 teriale elementū foris sensibiliter p̄positū. ex similitudine
 resp̄entās. sed exterior: p̄nā nō est talis. q̄ nō est elemē
 tum. ergo nō est sacramētū nec signū. Item interior: pe
 nitentia est virtus vel actus virtutis. s̄ gratie virtutū et
 factōz differentes sunt. ergo interior: penitentia nō est
 res alicuius sacramēti. Item quicunq̄ recte ordinant si
 gnum 2 signatū in sacramēto. signū causa est signari p̄
 diffinitionē sacramēti sup̄ius habitā. s̄ p̄nā exterior: nō
 est causa interioris nec illa effectus. imo e cōuerso. q̄ 23.
 Item cum in p̄fectione p̄nē tria sunt. s̄ contritio. p̄fessio.
 satisfactio. queritur rōne cuius d̄ exterior: 2 rōne cuius
 d̄ interior: Si d̄ interior: rōne contritiōis. 2 exterior: rōne
 p̄fessionis 2 satisfactōis. Lōtra. ista nō significat con
 tritionē sed potius voluntatē confitēdi 2 satisfaciendi.
 Si dicitur exterior: rōne triū. tunc ergo cū sint tria di
 uersa. erunt tria sacramēta. Si dicas q̄ vniūtur. que
 ro quo genere vnitatis vniūnt. ¶ dōm q̄ sicut in
 22 iudicando de institutiōē oportet iudiciū variari de p̄nā
 scōm q̄ est sacm̄ reconcilians deo. 2 scōm quod recon
 ciliat nō solū deo. sed etiam ecclie. Sic 2 in p̄posito.
 Scōm nāq̄ qd̄ est sacramētū reconcilians deo. p̄ re h̄z
 peccati remissionē. p̄ signo h̄z exteriorē humiliatiōē si
 ue in habitu siue i verbo. p̄ re 2 signo interiorē penitu
 dinem. Nec oportet q̄ primū sit causa mediū. sed potius
 e cōuerso. 2 hoc quia est ex naturali dicamine. ideo p̄
 cedit exterior: ab interiori. nō exterior: facit id quod in
 terius est. Sed in q̄tū est sacramētū ecclie institui
 tionem habens. sic habet rōnem cause 2 signi sicut alta
 sacramēta. 2 ratio causalitatis residet penes id quod
 formale est. ratio vero signi penes id quod materiale ē

23 Materiale autem in hoc sacramēto est humiliatio pe
 nitentis. siue q̄tū ad actum contritionis. siue q̄tū

ad verbum accusationis. siue quāntū ad penā satisfactō
 nis. formale vero est absolutio sacerdotis. hoc duo su
 mul iuncta significant penitentiam interiorē sc̄m qd̄
 per ip̄am est remissio culpe perfecta q̄tū ad culpam
 2 q̄tū ad penā 2 q̄tū ad remissionē peccati. Quā
 tum ad culpam habet rōnem signi exterioris sacramētū
 Quāntū ad remissionē pene habet quodāmodo rōnem
 cause. Et sic patet quid in hoc sacramēto sit res. s̄ pec
 cati remissio perfecta. 2 quid signum. s̄ exterior: penitē
 tia fm̄ ecclesiasticam formā in qua est humiliatio 2 abi
 solutio. Res 2 signū est interior: penitudo. vnde conce
 dende sunt rōnes ad primā partem. ¶ Ad illud quod
 24 obijctur q̄ nō est elementum. dōm q̄ Hugo valde lar
 ge sumit elementū ad om̄ne illud quod exteriorus apparet
 sensibus. vel si appropiet ad corporalia sacramēta. tunc
 nō intelligitur nisi de sacramētis p̄p̄is nō. le. ¶ Ad
 25 illud quod ob̄ q̄ gratie virtutū differēt a gratia sacra
 mentoz. dōm q̄ vez est aliquo modo. sed nō oportet q̄tū
 ad essentiam. sed sufficit q̄tū ad effectum vt supra de
 terminatum est in principio. 2 sic est in p̄posito. Nam
 penitētia interior: est res exterioris fm̄ q̄ vltra rectitu
 dinem virtutis addit vlteriorē effectū. s̄ emissionis p̄
 fectē q̄ntū ad culpam 2 penā q̄ exterior: ē p̄fecta. 2 ē si
 mile i baptisimo. vt v̄sum ē supra. ¶ Ad illud qd̄ obij
 26 citur q̄ interior: causa exterioris. dicendum q̄ q̄ hoc
 sacramētum primū ē naturalis dicamine. primū institū
 tōis. ideo signū exterioris quodāmodo causat 2 quodāmodo
 causat. Nā d̄restratio interior: in q̄tū d̄restratio ē b̄n fa
 ctē exteriū boiem humiliari. s̄ fm̄ qd̄ absoluit in integz
 a culpa 2 pena. hoc habet ab exteriori absolutiōē et pe
 nitentia. et sic patet q̄ conuenientissime ē ordinatio in
 significādo et causādo fm̄ q̄ et cōpetit. ¶ Ad illud qd̄
 27 ob̄ rōe cuius illoz triū ē signū. dico q̄ rōe omniū. Su
 mitur em̄ cōtritio. p̄ exteriori gemitu. nec tamē tria sunt
 sacramēta. sed illa tria vt vnū p̄fectū signū significāt
 penitentiā p̄fectā. Et hoc patet. q̄ si vere penitet corde
 ḡ dolet. 2 h̄ significat p̄ gemitū cōtritiōis. ḡ d̄restrat cul
 pā et se redarguit. et hoc significat p̄ v̄bū p̄fessionis. er
 go habet voluntatē emēdandi. et hoc significat p̄ penam
 satisfactōis. Nec tria cōtinet penitentiā interior: que ē
 vna et vera virtus. 2 ideo oia signa exterioria in vnū
 p̄fectum signum concurrunt. 2 sunt vnū sacm̄. 2 habēt
 vnitatē sacramēti. 2 est modus specialis vnitatis. cum
 multi modi assignent a diuersis. Et si tu obijctas q̄ nō
 sunt simul. dōm q̄ saltem q̄tū ad p̄positum siue vo
 luntatis. yhorum vnū manet in alio. vt qui cōtritur ve
 re. p̄ponit confiteri 2 satisfacere. aliter nō est contritio s̄
 sic intelligendum est de alijs.

¶ Consequenter q̄tū ad intelligentiā omniū bo
 rum que dicta sunt in hoc tractatu de peniten
 tia. queritur de penitentiā fm̄ q̄ habet rōnē fun
 damenti. Et circa hoc duo queruntur. Primo de rōne
 fundamenti in se. Secdo vero in relatione ad rationem
 tabule.

¶ Questio

¶ Penitentiā tenet rōnem fundamenti ostenditur
 Heb. vj. nō rursus iacētes fundamentū penitētie ab
 operibz mortuis. Glo. Quod pus dixit inchoatōis ser
 monē. nunc vocat fundamentū. sed i sermone quo eru
 ditur veniens ad t̄p̄m penitentiā est fundamentū. qd̄
 patet per illum excellentem doctozē Jo. qui predicauit
 agere penitentiam. Patet etiam per doctozē doctozum
 qui incepit predicationem suam ab hoc verbo. Nat
 uij. agere penitentiam. Glo. penitentiā est prima virtus
 y

q. ibi dicit. p̄ma virtus est p̄ penitentiā ḡm̄ere veterē ho-
minē. Itē impossibile est domū dei edificare in corde n̄
si destruat edificium sabbane et ip̄e expellat. sed hoc primo
fit p̄ introductionē penitentiē. q̄ videtur q̄ penitentiā pri-
mo sternat. q̄ ip̄a est fundamentū. Contra. j. ad Cor.
iij. fundamentū aliud nemo ponere pot̄ p̄ter id qd̄ posu-
tum ē qd̄ est x̄ps. ergo si x̄ps solus est fundamentū. et pe-
nitentiā nō est x̄ps. patet r̄. Itē Heb. xj. fides ē substā-
tia sperandaz rerum fundamentū r̄. Glo. est fundamē-
tum oim̄ bonoz. sed nō sunt duo fundamenta. ergo r̄.
Item penitentiā et impenitentiā sunt opposita. S̄ ip̄e
nitentiā ē summario edificij dyabolici. q̄ nō fundamē-
tū. ergo p̄ oppositū videt̄ q̄ penitentiā sit cōsummatio
edificij istius i. nō fundamentū. Itē q̄rit de numero et or-
dine eoz̄ q̄ ponunt̄ in fundamēto ab ap̄lo. Ponit̄ enī
duas virtutes cum dicit. nō rursus iacentes fundamen-
tum penitentiē ab op̄ibz mortuis et fidei ad deū. Tangit
enī duo sacra cū dicit baptismatū doctrine. i. positiois
quoz̄ manū. Duo articulos fidei cū dicit. resurrecti-
onis mortuoz̄. et iudicij extremi. cuz̄ multo plures sint
virtutes et multo plura sint sacramenta et etiā articuli.
querit̄ quare hic tantū tot enumerat. Item querit̄ iuxta
hoc cū fundamentū dicit x̄ps. j. ad Cor. iij. fundamen-
tum nemo aliud r̄. Dicit̄ etiā penitentiā in autoritate
predicta. Dicatur etiā fides Heb. xj. in textu et glo. Di-
cat̄ charitas Eph. iij. i. charitate radicari et fundari. Di-
catur humilitas sc̄dm̄ Greg. q̄ dicit in moralibz. totum
ruine crescit qd̄ edificas. si molē fabrice humilitatē fun-
damenta nō curas. Dicit̄ patientia sc̄dm̄ prudentiū dy-
centē. nā minor est virtus quā nō patientia firmat. sed m̄
quā cōdem naturā in his repta dicit̄ portū fundamentuz̄
de his q̄ de alijs. R̄. ad illud tam querit̄ intelligendū
notandū q̄ fundamentū d̄ dupliciter. Uno mō loq̄ in
quo edificium stabilitur. et hoc mō dicit̄ x̄ps fundamentū
et hoc bñ notat̄ in glo. j. ad Cor. iij. vbi dicitur q̄ sicut
rotū edificium materiale tendit deorsum. q̄ locuz̄ fundās
est deorsum. sic sp̄iale edificium tendit sursum q̄ x̄ps do-
minus qui fundamentū est sp̄ialis edificij est sursum.
Alio mō dicit̄ fundamentū illud s̄m̄ qd̄ res locat̄ et sta-
bilis in suo sustentaculo. et h̄ pot̄ esse tripliciter. Aut
illud p̄ quod phibens remouet. aut illud p̄ qd̄ ibi locat̄
aut p̄ qd̄ confirmat et stabilis. Si est illud p̄ quod remo-
uetur phibens. sic ē penitentiā que remouet peccati imū-
diciā sup̄ quā erat cōstructa machina dyabolica. Si aut̄
sit vt collocat̄. sed duo sunt in nobis p̄ que nati sumus
locari et tendere ad locū n̄m̄. s. intellectus et affectus. In-
tellectus locat̄ in x̄po p̄ fidem. et affectus locat̄ et cōglu-
tinatur p̄ charitatē. et iō nō tantū dicit̄ ap̄ls in charita-
te fundari. verū etiā radicari. Si aut̄ sit vt defendens et
roborans. aut p̄tra ventū p̄ speritatis. aut p̄ ventū ad-
uersitatis. Si p̄tra ventū p̄ proprietatē. ē humilitas. Si
p̄tra ventū aduersitatis. est patientia siue fortitudo. Et
sic p̄ hoc fundat̄ supra firmā petra ip̄a aia. et sic p̄ rō
fundamēti de oibus dicitur s̄m̄ q̄ndā analogiā que or-
28 tum et radicē habet in x̄po. Ad illud ergo qd̄ querit̄
virtū penitentiā sit fundamentū. d̄dm̄ q̄ sic. accedenti ad
x̄pm̄ de regione dissoluta dimis siue peccati. Et p̄ r̄n̄sio
29 etiā ad illud qd̄ obr̄ de fide et de x̄po. Ad illud q̄ quod
ob̄r̄ de impenitentiā. d̄dm̄ q̄ quia p̄uatiue opponit̄. et i
p̄uatiue oppositis tenet̄ d̄nā. cōtrario nō. sicut p̄ in cō-
positione et resolutione. q̄ qd̄ ē primū in cōponēdo. vl-
30 timū est in resoluendo. iō hec ratio pot̄ facit ad oppo-
sitū q̄ p̄positū. Ad illud qd̄ querit̄ de numero et ordi-
ne eoz̄ q̄ ponunt̄ in fundamēto. d̄dm̄ q̄ ap̄ls sicut dic̄

glo. vocat̄ fundamētū sermonē inchoatōis. i. sermōnē
qd̄ debet fieri his q̄ ad x̄pm̄ sunt vocandi p̄mo. In h̄ aut̄
sermōe tria cōprehēdit̄ q̄ h̄z̄ necessario cognoscere si q̄s
vult ad legē xp̄ianoz̄ introire et p̄ hanc ad vitam veni-
re. Oportet em̄ volentē ad x̄m̄ p̄tingere q̄ sciat qd̄ debet
tendere. et adiutorū per qd̄ potest puenire. et viā p̄ quā
debet incidere. Termin⁹ est p̄mū. adiutorū est sacra-
mentū est veritas siue virtutis opus qd̄ est p̄ceptuz̄. et hec
tria scire oportet volentē ad deū puenire s̄m̄ illud Hugo.
q̄ tria sunt maxime attendēda. p̄cepta. sacramēta. p̄mis-
sa. Via igit̄ est i. virtutibz et qm̄ ad h̄ q̄ receta via peccata
necesse habet declinare a malo et tendere ad bonū. iō du-
plicem ponit virtutē. vñā per quā declinat̄ a malo et h̄
est penitentiā. aliā per quā tendit̄ in bonū et hec est fides
tendens in deū p̄ dilectionē. que sequit̄ penitentiā q̄rit̄
ad tendentiā. licet antecedar̄ q̄rit̄um ad cognitionē. Ad
iutorū similiter oportet duplex salte esse. Unū quod libe-
berat a malo et hoc est sacra baptismi. in quo declinat̄
peccata. Alterum qd̄ confirmat in bono. et hoc est confir-
matio siue manū impenitentiā. Similiter retributionez̄
duplicē oportet cognoscere. s. bonoz̄ et maloz̄. Bonoz̄
p̄ resurrectionē mortuoz̄ remunerandoz̄ per gloriam.
Maloz̄ p̄ iudicij extremi. Hec oportet p̄mo p̄dicari. et
inter p̄ma hic p̄mo impenitentiā. et sic patet numerus et ordo
et nostra etiā est instructio qualiter docere debem⁹ eos q̄
de nouo veniunt et d̄ legē xp̄i.

Questio ij f
De penitentiā sub rōne tabule. Et p̄mo videt̄ q̄ ista
duo nō compatiunt̄ se circa p̄nāz. s. tabula et fundamē-
tum. qm̄ fundamentū est subsistere. et tabula est superfer-
ri. ergo si penitentiā recte dicitur fundamentū. impro-
prie maxime tabula appellat̄. Itē Hiero. sup̄ illud. pec-
catorum suoz̄ sicut sodo ma r̄. Sēda tabula post naufrā-
gium est peccati absconditio. s. penitentiā cōsistit in pec-
cati detestatione. ergo r̄. Item fundamentū est primū
ergo si penitentiā est fundamentū et est tabula. ergo est
prima tabula. ergo male dicit̄ Hiero. q̄ sit secūda tabu-
la. Videt̄ em̄ ista incōpossibilita q̄ sit fundamentū et q̄ sit
secundū. Si tu dicas q̄ est tabula sc̄dm̄ qd̄ est sacramē-
tum. et fundamentū sc̄dm̄ qd̄ est virtus. Contra. si est ta-
bula inq̄strum sacramentū. ergo est sc̄dm̄ sacra. ergo im-
mediare d̄ ip̄a d̄z̄ detestari post baptismū. Itē tabula
d̄: q̄ libat a naufragio s̄m̄ q̄ virtus. q̄ ē tabula s̄m̄ q̄ virtus
q̄rit̄ q̄ s̄m̄ que tropū dicit̄ tabula. R̄. dicendū q̄ pe-
nitentiā siue dicatur fundamentū siue tabula. sub tro-
31 po dicitur ē. tñ sc̄dm̄ aliā et alias acceptionē. sc̄dm̄ q̄ sit
duplex translatio. Penitentiā em̄ est virtus. et sic cōpe-
tit̄ ei ratio fundamenti. Penitentiā sacramentū est. et sic
s̄m̄ hoc competit̄ ei rō tabule. Ratio aut̄ huius ē. quia
virtus vt vult Aug. de q̄ritate anime nihil aliud ē q̄
equalitas mentis vndiq̄ ratio et p̄sentientia. vñ est q̄
dam quadratura per quā ania in sp̄iali edificij collo-
catur. Et qm̄ in hac collatione penitentiē virtus p̄mo oc-
currit in edificatōe. iō competit̄ ei ratio p̄me pris edifi-
cij. hoc aut̄ est fundamentū. et ideo penitentiē virtuti re-
cessissime aptat̄ nomē et p̄prietatē fundamēti. S̄z̄ nomē et
p̄prietatē tabule competit̄ penitentiē sacramēto. Ad
qd̄ intelligendū oportet nosse qd̄ sit mare. quid naufragi-
um. quid nauis. et que tabula. Mare est p̄sens seculuz̄
sc̄dm̄ illud ps̄. hoc mare magnū. Nauis que p̄ducit̄ ad
portū salutis ē vnitas ecclesiastica. De qua Sap. xiiij.
Transcuntes mare p̄ ratem liberati sunt. Et Acl. xxiij.
Nisi in nauī manseritis r̄. Naufragiū nauis est p̄se-
parationē et scissionē mēbroz̄. s̄m̄ illud iude. h̄ij q̄ segre-

gant semetipos. 2c. Tabula est adiutoriu aliquod col-
larum. per quod posset ille q est in periculo naufragii.
subleuari a periculo peccati. 2 hoc est sacramentu. Et
cum duplex sit peccati piculu duplex e naufragium. du-
plex e sacramentu liberans a duplici naufragio. s. a nau-
fragio originalis. 2 hoc e baptismu. Et q: origiale e pri-
mu. ideo baptismus est pma tabula. Et fm naufragiu
est p actuale. 2 q: ab hoc liberat penitencia. ideo dr scda
tabula. Et sic patet q recte dr fundametu. 2 recte dr ta-
bula fm diuersas acceptioes. Et recte in qntu vtr⁹ di-
citur fundametu. recte in qntu sacm liberat a nau fra-
gio dr scda tabula. 2 sic patet illud argumetu. e scda ta-
bula. q e scdu sacramentu. Patet etiā scdu obiectu
de coposibilitate horu duoz. Ad illud q qd obr de ab-
scosioe. ddm q e absconsio p pocrisum. 2 p penitentiā

verā q totū remittit. Et Hieron. loquit de absconsioe
secūda q sit p reuelationē. nō de pma. Ad illud qd ob-
ijcit q pnia liberat fm q virtus. ddm q sicut fides sup
pler locū baptismi vbi qd nō dr baptisari. sic penitencia
virtus locū sacri. attamē q: h nō habet nisi in articulo
necessitatis vt possit a naufragio liberare. sacramentu
aut habet de se. ideo rō tabule debz sacro attribui nō vir-
tuti. Preterea sacramentu respicit liberatōnem a malo
siue a piculo. nō sic virtus. Et q: tabula sonat i rōnem
refugii et liberatōis a malo naufragii 2 periculo pecca-
ti. ideo magis cōperit sacro q virtuti. 2 sic patet respō-
sio ad obiecta omnia circa partem oppositā. Solū hoc
diligenter attendendum est q qdū sumus in hoc ma-
ri stringamus tabulam propter periculum euitanduz
a mari magno.

Dist. xxiii. de vncionis extreme sacramēto. ¶
Reter premissa e aliud sacramētum. scz. vncō
infirmoz. 2c. Supra determinatum e de qtu-
or sacramētis. Nec e qnta ps in qua agitur de
quinto. scz. de vncōne extrema. Diuididitur autē hec
pars in duas. In prima agitur de sacramēti institutiō-
ne. In secūda de instituti dispensatiōne. et hoc ibi Que-
runt etiā aliqui si hoc sacramentu. Prima ps duas cō-

tinet. In prima distinguit hanc vncionez ab alijs. In
secunda determinat causas sue institutiōnis. s. a quo est
instituti. 2 ppter quid. 2 i qua materia. 2 hoc ibi. Hoc
aut sacramētum vncionis infirmoz. 2c. Similiter
secunda pars principalis duas habet fm duas opini-
ones quas ponit circa frequentationem siue iteratōez
sacramenti. Et primum modum ponit ibi. Querūt ali-
qui. 2c. Secundum ibi. Quidam autem de omni sacro

DI. XXIII

In pte ista sunt
dubitatiōes cir-
ca litterā. 2 pmo
de ordine isti sac-
ramenti ad an-
tecedentia et se-
quentia. Videt
em male ordina-
re. cum em inter
ofia sacramēta vl-
timo det. ppter
quod 2 extrema
vncio nūcupat
videt q vltimo
debeat ordinari
R. dōz q sacra-
menta qdam re-
spiciunt psonā.
qda3 cōiter ipaz
eccliam. vt sicut
in naturis qda3
sunt vires ordi-
nate ad cōserua-
tionē indiuidui
qda ad cōseruat-
onem speciei. sic
in spūalibus sa-
cramenta qnz
sunt ad cōserua-
dam 2 promouē
dā gratiā vel cōsum-
mādā circa ipam psonā. s. ordo 2 cō-
iugiu ad cōsummādā ipam eccliam. et iō q: multitudinē
respiciūt. sicut multitudo seqtur vnitatē. sic duo sacra-
mēta vdieta cōsequūtur alia qnz. inf q extrema vncio
vltimū locū tenet. Alia rō assignata e supra circa pnci-
piū hui⁹ libri dist. ij. vbi tangit ordo sacramētoz.

Distinguit hanc vncionez
ab alijs duabus. ¶
Reter pre-
mis-
sa est etiam aliud sa-
cramentu. s. vncio i-
firmoz. que fit in extremis
oleo per epm cōsecrato. Et sūt
tria genera vncionis. Est em
vncio que fit chrisimate. que
dicitur principalis vncio. quia
in eo principaliter paraclitus
datur. Unde 2 propter abun-
dantiā gratie duos liquores
mixtos habet. oleu scz 2 balsa-
mum. Oleum conscientie. bal-
samū fame. Chrisma vero gre-
ce vncio latine dicitur. Hec ta-
men omne oleum ad vncionē
sanctificatum chrisma vocatur
sed illud solum quod miscetur
cum balsamo. quod capita regū
2 pontificum vngunt. quo eti-
am baptizatos sacerdos vngit

in vertice. 2 pontifex per impo-
sitionē manus cōfirmados vn-
git in fronte. Est 2 alia vncio
q cathecumini 2 neophici vn-
guntur in pectore 2 inter scapu-
las i perceptōe baptismi. Ter-
tia vero vncio e q dr oleū infir-
mōz. de qua nunc agitur.
Determinat causas institu-
tionis huius sacramēti. s. a q. p-
pter qd 2 in q materia est insti-
tutum.
Hoc aut sacm vncōis infir-
mōz ab aplis institutū legitur
ait em Jac. Infirmat aliqs in
vobis. inducat psbyteros ec-
clesie. 2 orēt sup eū vngētes eū
oleo in noie dñi. 2 alleuiabit eū
dñs. 2 si in peccatū fuerit dimit-
tent ei. In quo oñdit duplici
ex cā sacm hoc institutū. s. ad
pctōz remissionē. 2 ad corpa-
lis infirmitatis alleuiationem
Un cōstat eū qui hanc vncio

i baptisimo. Si
a dignitate. ad
huc falsum dicit
q: in sacramēto
ordis est vncio
maioris digni-
tatis. R. dō.
q pncipalis vn-
ctio dr cōfirma-
tio et qdruplici
cā. s. a loco. q: in
frōre q e ps nobi-
lio: in corpe. A
mistro q: fit ab
epo. Ab elemen-
to siue maria q:
de oleo mirto cū
balsamo. Po-
stremo ab esse
ctu ppe abūdā-
tiā gratie. Unde
ibi pacit⁹ in ma-
gna abundātia
tradit. sicut etiā
patuit i aplis. 2
h e vncio pnci-
palis. Et si obij-
ciat de ordis sa-
cramēto. dōz q:
nō dat amplius
scz aucteratis 2 pntis sacerdotal vel pontifical. Dat eri-
am ibi mun⁹ gre gratūfaciēs indigne suscipiētibz. s. nō
tātū. Et nota q de eadē materia fit triplex vncio. vna
q baptizati inungūt in vrice. Alia q cōfirmādi vngūt i
fronte. Tertia q inungunt pontifices in capite. Et h
vult dicere in lra. regū et pontificū. i. regalū pontificū
qles sunt pontifices noue legi. nā reges fm q dicit il-
li. q nouerunt vngunt in scapulis. b Dupliciter cā 3
p 2

De tribus generibus vncōis

Jac. v.